

CJEPIVO – DA ILI NE?

Moralno rasuđivanje u vrijeme korone

SADRŽAJ

UVOD

I. CIJEPITI SE ILI NE CIJEPITI? – to je pitanje!

Otvorilo se mnoštvo tema

II. GDJE JE PROBLEM S CJEPIVIMA ILI CIJEPLJENJEM PROTIV BOLESTI COVID-19?

Problem je slojevit te obuhvaća ove dimenzije:

Gdje je bit problema?

Instrumentalizacija cjepiva protiv bolesti Covid-19 u nemoralne svrhe!

III. KAKO DONIJETI ISPRAVNU ODLUKU O CIJEPLJENJU PROTIV COVIDA-19? KORACI K ODGOVORNOJ ODLUCI

1. KATOLIČKA VJERA – GLAS SAVJESTI. IZJAVE U NEKIM CRKVENIM DOKUMENTIMA KOJE TREBA OZBILJNO PREISPITATI

1. «Bilješka o moralnosti korištenja nekih cjepiva protiv Covida-19»

2. «Bilješka o pitanju cijepjenja u Italiji»

a. Vremenska udaljenost i moralna okaljanost zbog materijalne suradnje u zlu

b. Suradnja u zlu (materijalna) nije moralno relevantna?

Zaključno: katolička vjera – moral – glas savjesti

2. RAZUM – BIOMEDICINSKE ZNANOSTI I ZDRAVSTVENA STRUKA

Razum u «pandemijskom» vremenu

Znakovi (ne)vjerodostojnosti biomedicinskih znanosti i zdravstva

Čitanje znakova

Znakovi u biomedicinskim znanostima i u zdravstvu koji pozivaju na oprez!

Zaključak o vjerodostojnosti biomedicinskih znanosti i zdravstvenog sustava

«STATUS PRAESENS» BIOMEDICINSKA ZNANOST – CJEPIVA PROTIV COVID-19. KLINIČKA IMUNOLOGIJA I RANO LIJEČENJE

PRIMJER KAMO VODI SLIJEPA VJERA, BEZ PROVJERE, U ZNANOST I ZNANSTVENE AUTORITETE

3. VOLJA – SLOBODA IZBORA – ODLUKA

Dar slobodne volje

*Odluka o cjepljenju treba biti osobna
Prisila na cijepljenje i predstavnici vlasti*

ZAKLJUČAK

UVOD

Nedavno je na svjetlo dana izašla knjiga **CJEPIVO – DA ILI NE? Moralno rasuđivanje u vrijeme korone**, prof. dr. sci. don Josipa Mužića. Autor u knjizi na stručan i razumljiv način povezuje razum i vjeru u analizi pandemije bolesti Covid-19, i čitave situacije oko nje, s posebnim naglaskom na moralnu problematiku okaljanosti namjernim pobačajima nekih cjepiva protiv istoimene bolesti, kao i na utjecaj same pandemije i pandemijskih mjera na dostojanstvo ljudske osobe i njezinu slobodu, kao i na društvo u cjelini, te život i poslanje Crkve i kršćana u suvremenom svijetu.

Autor knjige naglašava da **svaka osoba za sebe** treba odlučiti za ili **protiv** cijepljenja, odnosno donijeti ispravnu odluku pred Bogom, po svojoj savjesti, a da bi to mogla mora primiti svu potrebnu pomoć, kako bi njezino moralno rasuđivanje bilo u skladu s istinom i ljubavi. Ova knjiga želi, bez nametanja, jasno i argumentirano mnogim izvorima, kako crkvenog učiteljstva tako i znanstvene i stručne literature, pomoći svakome čovjeku da po svojem moralnom rasuđivanju, koje je lišeno varljivog subjektivizma i relativizma, dođe do ispravne i oslobađajuće odluke.

Autor je također duboko svjestan dubljih implikacija čitave pandemijske problematike koja je instrumentalizirana u svrhu nametanja jedne totalitarne paradigme, jednoumlja i diktature, koja je globalna, zahvaćajući čitav svijet, i pogađajući svakog čovjeka u njegovoj temeljnoj ljudskosti i dostojanstvu djeteta Božjega. Zato knjiga želi biti doprinos osvješćivanju tog cjelokupnog stanja, koje je već odavna izašlo iz okvira medicine i javnoga zdravstva.

U ovom prikazu i osvrtu na knjigu dajem svoj doprinos u njezinom predstavljanju, izdvajajući one teme i probleme, koje su sržne za razumijevanje navedene problematike, a ujedno i okosnica za donošenje odgovorne odluke, pred Bogom i ljudima, cijepiti se ili ne cijepiti se, a povrh svega – ostati slobodnim čovjekom, u milosti Božjoj.

I. CIJEPITI SE ILI NE CIJEPITI? – to je pitanje!

Ako se pozovemo na vrlo poznatu Shakespeareovu rečenicu, iz njegove tragedije *Hamlet*: «Biti ili ne biti, to je pitanje!», tada naslov nedavno tiskane knjige, don Josipa Mužića, *Cjepivo – da ili ne?*, *Moralno rasuđivanje u doba korone*, možemo preoblikovati u: *Cijepiti se ili ne cijepiti, pitanje je sad!*

I zaista, za mnoge je to pitanje postalo – **pitanje svih pitanja!** Dapače, univerzalno, jer tiče se gotovo svakoga čovjeka na kugli zemaljskoj. **Ključno je to pitanje, o kojemu puno toga ovisi, i na kojemu se toliko toga prelama:** pitanje je to slobode ili neslobode, dostojanstva ili poniženja, prihvaćenosti ili odbačenosti, poželjnosti ili nepoželjnosti, naprednosti ili nazadnosti, odgovornosti ili neodgovornosti, ljubavi ili mržnje, poslušna ili neposlušna, pravovjerna ili krivovjerna, pitanje života ili smrti!

To je pitanje koje je pogodilo čitavo društvo, Crkvu u njezinom poslanju i jedinstvu, obitelji i njihovo zajedništvo, unijelo nemir i pomutnju u srca velikog broja ljudi.

Ono je u društvu i Crkvi toliko rašireno, da živo podsjeća na jednu davnu povijesnu situaciju, u doba velike arijanske hereze u prvim stoljećima Crkve, za koju se govori, da su čak i piljarice na «placu» raspravljale o učenim riječima, što i danas opisuju ili tumače bit, pravu ili lažnu, Isusa Krista, Sina Božjega: nije li On *homousios* (istobitan) ili *homoios* (sličan) u odnosu na Boga Oca? Dvije naizgled jednake riječi, što se razlikuju u tek nekoliko slova, o kojima ovisi istinitost ili neistinitost cijele katoličke vjere i čitave povijesti spasenja!

Kao nekada pitanje o Kristovoj biti, danas je sličnog značaja pitanje: Cjepivo (protiv Covid-19) – da ili ne? Možda takva tvrdnja izgleda pretjerano, no dubljim poniranjem u problematiku, zamjećuje se ipak suptilnost i dalekosežnost teme, koja u svojim temeljima dodiruje samu čovjekovu bit!

Otvorilo se mnoštvo tema

Kako to da se toliko bitnih tema skriva u jednoj tako običnoj riječi «cjepivo», ili sintagmi «cijepiti se ili ne cijepiti»? Zašto je baš ta riječ ili medicinski postupak postao tolikom razdjelnicom, poput «zida razdvajanja» – civilizacija i kultura, kao neka odrednica ili potvrda čovječnosti ili nečovječnosti, kulture ili nekulture?

Sve se to povrh svega događa u ovom, 21. stoljeću, kojeg se općenito drži znanstveno-tehnološki vrlo naprednim, ali po «kulturi srca» vrlo nazadnom. U stoljeću, u kojem se naša civilizacija umnogome gubi, gradeći od sebe „kulu Babilonsku”, umišljajući si mnogo toga, koristeći često znanost i medicinu (ekonomiju, kulturu, sport, zabavu...), ne u svrhu proslave Boga, zaštite života i potvrde ljudskog dostojanstva, nego u svrhu postizanja svojih interesa – moći, kontrole, nagomilavanja bogatstva i življenja bez ikakvih moralnih obzira – želeći biti bog bez Boga!

Cjepivo i cijepljenje, zapravo čitava ova pandemija, očito je nekima poslužila kao dobar okidač i «savršeno» sredstvo, okvir za ostvarenje cilja koji se zove Novi svjetski poredak, «Great reset», odnosno izgradnja totalitarnog i autoritarnog društva, u kojemu za Boga neće biti mjesta, ne samo u svratištu («betlehenskom» gostinjc), nego niti u „špilji”. A ako čovjek rasproda svoju slobodu i dostojanstvo, čak ni u njegovu srcu!

II. GDJE JE PROBLEM S CJEPIVIMA ILI CIJEPLJENJEM PROTIV BOLESTI COVID-19?!

Kako shvatiti problem s cjepivima ili cijepljenjem protiv bolesti Covid-19?

Kako ga raščlaniti, staviti u određene, svima razumljive, tematske okvire, oko kojih bi se morao pokrenuti, i to što hitnije, jedan temeljiti, istinski dijalog na svim razinama – znanstvene i stručne zajednice, Crkve, i svih sastavnica društva? – Jer krajnji je čas!

PROBLEM CJEPIVA PROTIV COVID-19

Problem je slojevit te obuhvaća ove dimenzije:

1. Povezanost cjepiva s namjernim abortusima – moralna okaljanost cjepiva (većine njih),
2. Cjepivo (cijepljenje) kao sredstvo prisile – nasilje nad čovjekom i njegovim svetinjama, koje nije formalno propisano zakonom, ali se neizravno vrši mnogim ucjenama i mobingom,
3. Masovno cijepljenje – cijepljenje svih skupina populacije, bez individualnog pristupa, s posebnim inzistiranjem na cijepljenju mladih i djece svih uzrasta, bez ikakvog znanstvenog, zdravorazumskog temelja ili opravdanja,
4. (Nemoralna) instrumentalizacija znanosti – znanost koja postaje «sluškinja» farmaceutske industrije, ekonomije, politike i medija, na štetu njezinog vlastitog dostojanstva odnosno istine!
5. Primjena mRNA tehnologije u humanoj medicini, za masovno cijepljenje opće populacije, po prvi puta u povijesti – s nepoznatim srednjoročnim i dugoročnim posljedicama.

Iz gore navedenog proizlazi, da čak i kada ne bi postojao taj, sasvim dovoljan, i svakako preveliki problem povezanosti većine spomenutih cjepiva s namjernim abortusima, i njihove posljedične moralne okaljanosti, problem s cjepivima protiv Covid-19 bio bi daleko od rješenja!

Gdje je bit problema?

Postavlja se, dakle, pitanje: koja od gore navedenih 5 dimenzija ima najveću težinu?
Koja je predmet najvećeg prijepora?

Na to pitanje mogli bismo odgovoriti: teško je izdvojiti samo jednu dimenziju, ali bismo za sve njih mogli pronaći makar jedan zajednički nazivnik: **ugrožavanje ili zatiranje dostojanstva ljudske osobe!**

Sve te dimenzije uistinu zatiru život i dostojanstvo ljudske osobe – kako nevinog i nerođenog ljudskog bića (namjerni abortusi), tako i život i dostojanstvo svakog rođenog, kojeg se čini žrtvom prisile i manipulacije, medijske indoktrinacije i straha, žrtvom primanja moralno okaljanih cjepiva, te neželjenih i nepredvidivih medicinskih posljedica cijepljenja, k tome još masovnoga, cjepivima nedovoljno neprovjerene i, realno moguće, visoko rizične mRNA tehnologije.

Pojavljuje se još jedno pitanje, nevezano za samo cjepivo, nego za bolest Covid-19, a to je dostojanstvo i samog ljudskog leša, beživotnog ljudskoga tijela, nakon smrti osobe od bolesti Covid-19.

Nerazumne mjere ne pogađaju, dakle, samo žive ljude nego i mrtve i njihove obitelji. Naime, s tijelima preminulih od Covida ili s Covidom postupa se krajnje nehumano, ne poštujući nikakve znanstvene činjenice. Ako Covid pozitivna osoba umre u bolnici, bolničko osoblje (golo) tijelo najprije stavi u jednu vreću (to su mrtvačke vreće za zatvaranje). Zatim se ta vreća dekontaminira (dezinficira). Potom dolazi pogrebnik koji tijelo u toj vreći stavlja u još jednu

istu takvu vreću. Sve zajedno se zatim stavlja u limeni lijes koji se na licu mjesta zalemi, a potom se ovaj, još jednom, stavlja u drveni lijes s piljevinom. Nadalje, takav lijes "kompleks" se ne smije dovoziti u mrtvačnicu, nego se samo 1 uru prije sprovođa doveze u vanjski prostor, pred mrtvačnicu. Nitko ne smije prilaziti blizu lijesa. I onda je sprovod.

Ovo su postupci koji bi imali smisla kada bi se radilo o nekim drugim zaraznim bolestima, ali kod Covida je to nerazumno i neljudski. Ovaj virus se širi prvenstveno aerosolom, nije postojan u vanjskim uvjetima. Bilo bi, dakle, sasvim dovoljno staviti ga u drveni lijes uz prethodnu dezinfekciju tijela i nakon toga cijelog lijesa. Ovo što se radi, neznanstveno je te predstavlja izživljavanje nad ljudskim kadaverima. U našoj katoličkoj tradiciji uvijek smo imali poštovanje prema tijelima preminulih, oblačili smo ih dostojno i u svečanu odjeću za ukop. I Isusa su pobožne žene dostojno pripremile za ukop. Danas, pod krinkom zaštite od bolesti, potpuno neznanstveno, izgubili smo poštovanje i prema tijelima naših preminulih.

Instrumentalizacija cjepiva protiv bolesti Covid-19 u nemoralne svrhe!

Cjepivo kao medicinsko sredstvo u službi plemenite preventive fizičkoga zla (u našem slučaju, zarazne bolesti Covid-19), zadnje dvije godine postaje sinonim za sredstvo prisile, (kao i prilika «neograničene» zarade određenih farmaceutskih kompanija, članova različitih fondacija, i drugih...), a time, u nečasnoj službi generiranja duhovnoga zla, daleko opasnijeg od onog fizičkog – tjelesne bolesti ili smrti koja se želi spriječiti.

I zaista, upravo se o tome radi – pitanje cjepiva postalo je toliko aktualno, jer ono nažalost preuzima ulogu sredstva za zadiranje, za nasilni upad u čovjekove svetinje – u vjeru i vjerski život, u autonomiju razuma i volje, u samu savjest čovjeka, i na koncu, u tijelo čovjeka, koje je Božji hram!

To je razlog zašto je cjepivo protiv bolesti Covid-19 pokrenulo snažnu reakciju ili je kod velikog broja ljudi makar pobudilo snažno nepovjerenje, sumnju i strah. Jer, postalo je sredstvo koje se koristi u nemoralne svrhe! (Možda se može u zagradi spomenuti da je i sama bolest Covid-19 instrumentalizirana, pogotovo zahvaljujući pogrešnom pristupu zdravstvenih vlasti mnogih zemalja svijeta njezinom suzbijanju ili liječenju, potpuno zanemarujući bogato znanje i iskustvo mnogih znanstvenika i liječnika kliničara u čitavom svijetu, kao i zbog zatvaranja službene medicine slobodnom dijalogu i znanstvenoj raspravi u svojim krugovima).

Dakle, kada netko čini nasilje ili napada samu «jezgru» ljudskog dostojanstva – glas savjesti, te obmanjuje razum i pokušava na sve načine oduzeti slobodu ljudskog bića na sliku Božju stvorena, drugačija se reakcija ne može ni očekivati!

Obrana, glasna ili tiha, jača ili slabija, sasvim je normalna stvar!

III. KAKO DONIJETI ISPRAVNU ODLUKU O CIJEPLJENJU PROTIV COVIDA-19?

Ako nam se postavlja temeljno pitanje: *Cjepivo: da ili ne?*, svaki čovjek ima tada, ne samo pravo, već i dužnost na njega osobno odgovoriti! Ne na način mentaliteta «kolektiva» ili «stada», nego po svom osobnom promišljanju, za koje treba ispuniti i određene preduvjete.

Naime, to promišljanje mora biti: svjesno, imajući na raspolaganju sve potrebne, relevantne informacije o cjepivu, njegovim koristima i rizicima, o lijekovima te o samoj bolesti Covid-19; a zatim se u potpunoj slobodi, bez pritiska i zastrašivanja, donosi odluka, za koju svaka osoba preuzima i odgovornost.

Takvo, dakle, promišljanje uključuje ove bitne čimbenike:

1. katolička vjera – glas savjesti,
2. razum – biomedicinske znanosti
3. (slobodna) volja,

Tako za dobru, ispravnu odluku: trebam li se cijepiti ili ne, moramo vidjeti:

1. što nam o cjepivu kaže naša katolička vjera, s posebnim naglaskom na savjest, koja je Božji glas u nama,
2. što nam kaže naš razum, te medicina i srodne znanosti, uz kritičku provjeru i usporedbu svih informacija, te otkrivanje logičkih (ne)dosljednosti ili znakova (ne)vjerodostojnosti;
3. osim toga, moramo sačuvati svoju volju slobodnom pod svaku cijenu (svim dopuštenim naravnim i nadnaravnim, duhovnim sredstvima), kako bismo mogli učiniti ispravni izbor: prihvatiti ili odbiti cjepivo.

KORACI K ODGOVORNOJ ODLUCI

1. KATOLIČKA VJERA – GLAS SAVJESTI

Crkva nam po Svetom pismu, svojoj Tradiciji i Učiteljstvu osvjetljava moralnu stranu cjepiva protiv Covid-19 i proglašava sva, s namjernim abortusima povezana cjepiva, moralno okaljanim. To čini zbog svoje brige za očuvanje svetosti i nepovredivosti ljudskog života od začeca do prirodne smrti, držeći namjerni i izravni abortus «užasnim zločinom» (*Evangelium vitae*), kao i sve zahvate i pokuse na ljudskim embrijima koji neizbježno dovode do njihova ubojstva, uključujući tu i nedopuštene zahvate za dobivanje fetalnih staničnih linija, koje se upotrebljavaju za dizajn, proizvodnju i/ili testiranje samih cjepiva (usp. *Dignitas personae*, *Donum vitae*, *Bilješka o moralnosti korištenja nekih cjepiva protiv Covid-19*).

Pri tom Crkva uzima u obzir sljedeće znanstvene činjenice: cjepiva protiv Covid -19 povezana su s namjernim abortusima, jer su u njihovom razvoju, proizvodnji i testiranju, ili samo u testiranju korištene fetalne stanične linije porijeklom od namjerno pobačene djece. Slijedom toga, učiteljstvo Crkve u svojim dokumentima na temelju Svetog pisma i Predaje (*Evangelium vitae, Donum vitae, Dignitas personae, Bilješka o moralnosti korištenja nekih cjepiva protiv Covid-19*) proglašava ta cjepiva moralno okaljanima, a neizravno i sva druga cjepiva za primjenu u humanoj medicini koja su povezana s namjernim abortusima (cjepiva za rubelu, vodene kozice, polio, hepatitis A).

Druge važne točke crkvenoga nauka o cjepivima i njihovom primanju:

a. Vjernik katolik ima pravo i dužnost prizvati se na savjest te odbiti primanje moralno okaljanih cjepiva, uz obvezu pridržavanja svih razumnih mjera kako bi zaštitio sebe i druge od širenja zaraze.

b. Vjernik smije, privremeno i u izvanrednim okolnostima, primiti takva okaljana cjepiva, a da mu to nije pod grijeh, samo ako su ispunjeni svi uvjeti koje je Crkva proglasila za moralnu prihvatljivost (dopuštenost) takvih cjepiva.

Tih uvjeta ima 6, uz naglasak da moralna prihvatljivost za primanje takvih cjepiva vrijedi samo privremeno i u izvanrednim okolnostima, te da **svi uvjeti** od Crkve proglašeni moraju biti ispunjeni, a to su:

1. Nedostupnost alternative
2. Razmjerni razlog za upotrebu moralno okaljanih cjepiva (veća korist od štete)
3. Ozbiljna opasnost po zdravlje
4. Obaviješteni pristanak
5. Dobrovoljnost
6. Djelatna borba za moralno okaljana cjepiva

c. Cijepljenje nije moralna obveza i treba biti dobrovoljno.

IZJAVE U NEKIM CRKVENIM DOKUMENTIMA KOJE TREBA OZBILJNO PREISPITATI

Svaki crkveni dokument treba čitati polagano, s poštovanjem i dubokom ljubavlju prema Crkvi, promišljajući svaku riječ i poruku koju nam prenosi, radosni što možemo crpsti, kao s izvora, neizmjereno blago Svetog pisma i Tradicije, dano nam na duhovni rast, izgrađivanje te

pronalaženje Božjega puta, Božje volje za svaku situaciju u kojoj se, kao pojedinci i Crkva u svijetu, nađemo.

U ovom odlomku izdvajamo neke dijelove dvaju dokumenata, Kongregacije za nauk vjere i Papinske akademije za život, čija obrada tema moralnosti primanja cjepiva okaljanih pobačajima pokazuje svu složenost i suptilnost zadatka, naročito kada se u jednom crkvenom, teološkom dokumentu, pojavljuje značajno preklapanje i uska povezanost s područjima koja pripadaju biomedicinskim znanostima, a koje pokazuju eksponencijalni rast novih znanstvenih spoznaja s jedne strane, a s druge strane imaju određenu tendenciju odvajanja od katoličkih principa medicinske etike, izravno ili neizravno.

Zato iznosimo neke izjave iz tih dokumenata koje bi trebalo preispitati, naročito zbog određene vrste manjkavosti, određenog stupnja nepreciznosti ili nedovoljne informiranosti na području biomedicinskih znanosti, te nam se čini kao da ne uzimaju dovoljno u obzir veoma otežavajući kontekst upotrebe takvih cjepiva, a to je ozračje «kulture smrti» u današnjemu svijetu, dapače «zavjere protiv života», kako navodi u enciklici *Evangelium vitae* papa Ivana Pavao II. S obzirom na složenost cijelog fenomena i gotovo svakodnevna nova otkrića o istom, takvo preispitivanje je razumljiva potreba i posve u službi veće vjernosti Učiteljstvu Crkve.

Radi se konkretno o dva dokumenta:

1. «Bilješka o moralnosti korištenja nekih cjepiva protiv Covida-19» - 21.12.2020.
2. «Bilješka o pitanju cijepljenja u Italiji»

1. «Bilješka o moralnosti korištenja nekih cjepiva protiv Covida-19»

Postoje određene točke iznesene u dokumentu Kongregacije za nauk vjere «Bilješka o moralnosti korištenja nekih cjepiva protiv Covida-19» od 21.12.2020., koje bi trebalo pomnije razmotriti, a po potrebi i ispraviti (aktualizirati).

Naime, u istom se dokumentu (Bilješka o moralnosti) navodi:

a. Fetalne stanične linije dobivene su iz dva pobačaja, u prošleme stoljeću:

«...stanične linije uzete iz tkiva dobivenoga iz dva pobačaja koja su se dogodila u prošleme stoljeću» (naglašavanje autora ovoga teksta).

Nasuprot tom broju od dva pobačaja, prof. dr. sci. don Josip Mužić u svojoj knjizi *CJEPIVO: DA ili NE?*, na temelju izvora implicira drugačije. Naime, navodi da broj kod naziva stanične linije HEK-293 (koja je inače povezana s nekim od cjepiva protiv Covid-19 – op. a.) nije slučajno stavljen, nego označava broj obavljenih eksperimenata da bi se dobio rezultat. Broj ne znači da je napravljeno 293 pobačaja, ali znači da nije po srijedi samo jedan pobačaj, nego da

ih je bilo vjerojatno stotinu. To nije ništa novo jer je za proizvodnju cjepiva protiv rubeole bilo potrebno više od osamdeset pobačaja.

Razvidno je, dakle, da nisu posrijedi samo dva pobačaja, nego njih oko pedeset puta više, što je, kako kaže autor knjige, ogromna razlika preko koje se ne može olako prijeći (usp. J. MUŽIĆ, *Cjepivo: Da ili Ne? Moralno rasuđivanje u doba korone*, Kyrios, Split, str. 42).

Dokument kaže da su se abortusi dogodili “**u prošleme stoljeću**”.

Nasuprot tome, prof. Mužić, na osnovu referenci tvrdi da “*dobivene stanične linije nisu besmrtni... imaju ograničen vijek trajanja..., s vremenom postaju kancerogene, pa ih zato treba obnavljati odgovarajućim, novim staničnim linijama, što se već i dogodilo. Najnovija je, izgleda, WALVAX-2, napravljena 2015. godine i za nju je upotrijebljeno devet pobačaja... Svaka nova stanična linija traži i novo žrtvovanje nerođene djece ... mnogi se tješe da se to dogodilo samo jednom. No nije bilo riječi o samo jednoj nego desecima njih koje su upotrijebljene u izradi samo jedne stanične linije HEK-293. Djeca su tu brutalno žrtvovana i podvrgnuta vivisekciji (izvođenje kirurškog postupka na živom organizmu) što je samo dio masovne trgovine organima djece koja se provodi širom svijeta.*” (*Isto*, str. 48).

Ovom gore navedenom tvrdnjom don Josipa Mužića problematizira se izjava u navedenom dokumentu Kongregacije za nauk vjere da se radi o abortusima koji su se dogodili u “**prošleme stoljeću**”, jer *postoji opravdana sumnja* da se namjerni abortusi za obnavljanje, tj. dobivanje novih fetalnih staničnih vrše ili su se već vršili i u ovom stoljeću, s tendencijom vršenja novih, zbog fenomena starenja fetalnih staničnih linija.

Ako stanične linije zaista stare, to jest nisu besmrtni, to povlači za sobom brojna pitanja i nedoumice: zar to ne implicira ili bar ne budi osnovanu sumnju da nova cjepiva protiv Covid-19 već sada koriste ili će u (bližoj ili daljnjoj) budućnosti koristiti neke nove stanične linije, do kojih će se dolaziti vršenjem novih namjernih abortusa?

Tada ove riječi u “prošlom stoljeću” nemaju na sebi pečat “velike (vremenske) udaljenosti od izvornoga zla” kakav im se po svemu sudeći takvim izričajem u navedenom dokumentom pridaje.

Postavljamo si pitanje: Nismo li stoga u sadašnjoj situaciji kao Crkva previše pasivni i površni u sagledavanju težine cjelokupne situacije? Ima li Crkva, preko svojih stručnjaka i znanstvenika s kojima surađuje i koji ju savjetuju, uistinu potpuni uvid u sve relevantne znanstvene činjenice?

Možemo također utemeljeno pretpostaviti da Kongregacija za nauk vjere za gore navedene činjenice (koje citira knjiga “Cjepivo: Da ili ne”, don Josipa Mužića) nije znala pa ih zbog toga nije uzela u obzir. Činjenica da se čitava problematika oko cjepiva protiv Covid-19 prikazuje u jednom omanjem dokumentu ukazuje na ograničenost dostupnih informacija i zasigurno potiče sve katolike, a osobito stručnjake u predmetnim područjima, na iskreni i zauzeti napor daljnjeg istraživanja u svrhu doprinosa potpunijem vrednovanju problema.

Nadalje Bilješka navodi:

b. *«Ne namjeravamo suditi o sigurnosti i učinkovitosti ovih cjepiva, iako je to etički bitno i nužno, budući da je ta procjena odgovornost biomedicinskih istraživača i agencija za lijekove. Naš je cilj ovdje samo razmotriti moralne vidove korištenja cjepiva protiv COVID-19 razvijenih od staničnih linija iz tkiva dobivenih od dva fetusa koja nisu spontano pobačena.»*

Tu se može prepoznati bitno ograđivanje Kongregacije od vrednovanja kliničke sigurnosti i učinkovitosti cjepiva, čime na potencijalnim primateljima i promicateljima cjepiva ostaje velika odgovornost, da informiranom savješću razluče te čimbenike. Ovo područje traži prilično zahtjevni i odgovorni napor da bi se u sadašnjim kontroverznim okolnostima – obilježenim velikim interesima, sukobom interesa, krizom istinoljubivosti, prenaglašenim strahom i panikom, manjkom kritičnosti te posljedičnom povodljivošću – mogla dogoditi dovoljna informiranost savjesti.

Kongregacija za nauk vjere čitavo, dakle, područje prepušta znanstvenoj i stručnoj zajednici te agencijama za lijekove.

S obzirom na kontroverznost okolnosti jasno je da se u njih ne možemo bezpridržno pouzdati niti im slijepo vjerovati. Nužno je provjeravati njihovu vjerodostojnost, prisutnost raznih (pa i sukobljenih) interesa i tražiti dodatna jamstva te u konačnici ugraditi to istraživanje u puno dublje duhovno razlučivanje.

Naročito zbog toga što postoje mnogi očiti znakovi koji upućuju na **veliku nevjerodostojnost** znanstvene i stručne zajednice, u njihovim “službenim” verzijama, kao i samih agencija za lijekove!

Dužni smo naime sve propitivati! “Sve provjeravajte, dobro zadržite”, kaže sv. Pavao (1 Sol 5,21).

c. Dokument, nadalje, navodi **šest uvjeta** koji trebaju biti ispunjeni da bi moralno okaljani cjepiva bila moralno dopuštena (prihvatljiva). U njemu se izričito ne tvrdi ispunjenost (ostvarenost) svih tih uvjeta, ali se ona neizravno sugerira.

Prof. Mužić u spomenutoj knjizi brojnim referencama pokazuje da, u uvjetima prisutnim u Republici Hrvatskoj u trenutku nastajanja njegovog teksta, ni jedan od uvjeta koji bi opravdao primanje moralno okaljanih cjepiva, a koje je Kongregacija navela, nije ispunjen (usp. *isto*, str. 27- 40), što nas navodi na sljedeći zaključak:

Uvjete koje navodi Kongregacija potrebno je opetovano vrednovati na osobnim, regionalnim i nacionalnim razinama, ali općenitije i na globalnoj razini - s obzirom na novu situaciju na terenu, naročito u svjetlu (ne)ostvarenja istih. Jer, ako ti uvjeti nisu ispunjeni, a o njima ovisi moralna prihvatljivost cjepiva okaljanih pobačajem, tada smo u velikom problemu, pred Bogom i svojom vlastitom savješću!

Autor stoga na kraju zaključuje:

«Od traženih uvjeta dovoljno je da jedan nije ispunjen da primanje moralno okaljanih cjepiva bude nemoralno i grješno. Zaključak je višestruko nedvojben: **teški grijeh je uzimati takvo cjepivo ili ga davati drugima.**» (*Isto*, str. 39)

2. «Bilješka o pitanju cijepljenja u Italiji»

Drugi dokument čije naglaske treba dodatno osvijetliti jest „Bilješka o pitanju cijepljenja u Italiji“ iz 2017. godine. Taj dokument je izradila Papinska akademija za život zajedno s Uredom za pastoral zdravlja Talijanske biskupske konferencije i Udrugom talijanskih katoličkih liječnika. Papinska akademija za život, važno je napomenuti, nije dio Crkvenoga magisterija, i stoga njezini dokumenti nemaju istu razinu vrijednosti, istu težinu, kao dokumenti Crkvenoga magisterija, npr. Kongregacije za nauk vjere.

U tom je dokumentu najavljena, u svjetlu novijih znanstvenih spoznaja i medicinskog napretka, «revizija i posadašnjenje» stavova Papinske akademije za život (iz 2005.) o problematici fetalnih staničnih linija i njihove povezanosti s cjepivima, odnosno o moralnosti primanja moralno okaljanih cjepiva protiv ospica, rubeole, vodenih kozica i hepatitisa A, navodeći kao razloge za reviziju vremensku udaljenost i (nove – op. a.) tehničke karakteristike proizvodnje cjepiva, koje bitno mijenjaju značaj materijalne suradnje u zlu.

a. Vremenska udaljenost i moralna okaljanoost zbog materijalne suradnje u zlu

Tako dokument kaže:

«Stanične linije koje se trenutno koriste **veoma su udaljene od izvornih pobačaja i više ne podrazumijevaju onu svezu moralne suradnje** prijeko potrebnu za etički negativnu ocjenu njihove uporabe» (naglasio autor ovog članka).

Drugim riječima, dokument proglašava da veoma velika vremenska udaljenost (veliki protok vremena) od izvornih pobačaja poništava grešnost primanja moralno okaljanih cjepiva zbog njihove povezanosti s pobačajima.

Prof. Mužić to komentira na sljedeći način: «Nepobitno je da je prošlo više desetljeća od počinjenih pobačaja koji su omogućili dobivanje stanica za cjepivo, ali to ne znači da njihova upotreba nije više moralno problematična» (*Isto*, str. 20). Linija povezanosti i dalje ostaje, iako je udaljena.

Kao primjere (razloge) protiv takvog načina argumentacije, pomoću velike (vremenske) udaljenosti od izvornih pobačaja, prof. Mužić navodi:

1. uzmimo u obzir hipotetski slučaj da nacistički liječnik Josef Mengele u Auschwitzu uzme neko židovsko dijete, namjerno ga zarazi i onda ga ubije kako bi koristio njegove stanice kao podlogu za razvoj staničnih linija koje će služiti u proizvodnji učinkovita cjepiva protiv

neke smrtonosne bolesti. «Zar u tom slučaju javnost ne bi s gnušanjem odbacila takva cjepiva kao neetična bez obzira na vremenski odmak veći od pola stoljeća i bez obzira na zdravstvenu dobrobit koju donose?» (Isto, str. 20)

2. Također prof. Mužić naglašava da je čudno proglašavati moralnu zastaru za zlodjelo, a u isto vrijeme i dalje od njega izvlačiti korist cijepljenjem – to je kao da se proglasi da krivotvorena novčanica nakon duže upotrebe postaje prava. (usp. isto, str. 20)

b. Suradnja u zlu (materijalna) nije moralno relevantna?

Na koncu u istom dokumentu Papinska akademija za život kaže:

„Tehničke karakteristike proizvodnje cjepiva najčešće korištenih u djetinjstvu navode nas da isključimo postojanje moralno relevantne suradnje između onih koji danas koriste ta cjepiva i prakse dobrovoljnog pobačaja” te da stoga **„sva klinički preporučena cjepiva mogu biti korištena mirne savjesti“**. (naglasio autor članka)

Prof. Mužić gornje retke komentira:

«Materijalna suradnja, dakle, postoji, ali se kaže da nije moralno značajna i stoga se može zanemariti. **To je prilično dvojben sud**» (Isto, str. 20).

Taj sud je dvojben jer relativizira teške posljedice korištenja moralno okaljanih cjepiva, odnosno materijalne suradnje sa zlom prilikom njihova primanja, a one su sljedeće:

1. potiču se novi abortusi (jer stanične linije stare),
2. potiču se nova istraživanja koja se zasnivaju na uništavanju fetusa,
3. gubi se osjećaj za grijeh – iznimka se proglašava normalnom, doprinosi se općem društvenom pristajanju uz djelovanje farmaceutske industrije koja ih pripravlja na nemoralni način, stručna terminologija se mijenja u tom smjeru, tako da se pobačeno dijete naziva «biološki materijal», vršitelj pobačaja «opskrbljivač», a naručitelj cjepiva «dobavljač», i tako se ljudi desenzbiliziraju s obzirom na izvorni zli čin.
4. sablazan zbog pogrešnog vrednovanja pobačaja i opasnost od povećanog prihvatanja pobačaja u javnosti,
5. oni koji svjesno i dobrovoljno primaju takva cjepiva ulaze u neku vrstu, iako vrlo udaljenoga, ulančavanja s procesom industrije pobačaja, koja predstavlja dvostruko razaranje Božjeg reda stvaranja, samim pobačajem i groznim poslom komercijalizacije tkiva pobačenog djeteta. Usp. isto, 21-25)

Te posljedice korištenja moralno okaljanih cjepiva su višestruke i umnažajuće:

1. tiču se prošlosti – povezivanja s prošlim zlima pobačaja i istraživanja na fetusima,
2. zatim se tiču sadašnjosti – povezivanja sa sadašnjim zlom pobačaja i istraživanja na fetusima; i na koncu,
3. tiču se budućnosti, jer potiču nove abortuse i nova istraživanja na fetusima!

Dokument, dakle, navodi da materijalna suradnja sa zlom zbog današnjeg načina dobivanja cjepiva (zbog tehničkih karakteristika proizvodnje cjepiva) nije moralno relevantna za primatelje moralno okaljanih cjepiva, što predstavlja, uz veliku vremensku udaljenost od izvornih pobačaja, drugi razlog (opravdanje) da se sva klinički preporučena cjepiva mogu koristiti mirne savjesti.

Takvo kvalificiranje materijalne suradnje sa zlom (primatelja moralno okaljanih cjepiva) kao nešto što nije moralno relevantno i da ljudi mogu prihvatiti «mirne savjesti» takva cjepiva, vrlo je antipastoralno i kontraproduktivno, jer *uopće ne uzima u obzir kontekst današnjega vremena*: kontinuirani rast industrije pobačaja i nečovječnih fetalnih tehnologija u zastrašujućem, apokaliptičnom scenariju. (Usp. isto, 23-25)

Zaključno: katolička vjera – moral – glas savjesti

Crkva jasno naučava da je *pobačaj zločin ubojstva nedužnoga djeteta*.

Postoje etičke alternative za stanične linije pobačene djece, tako da je svaka proizvodnja i trgovanje cjepivima koja su dobivena uz upotrebu stanica pobačene djece moralno neprihvatljiva, jer je **formalna suradnja sa zlom** pobačaja uvijek moralno neprihvatljiva.

Pasivna i daleka materijalna suradnja u ovom slučaju može biti iznimno i privremeno dopuštena kod korisnika cjepiva kada nemaju drugu alternativu, i to kao manje zlo. No i tada svatko ima pravo odbiti takvo cjepivo pozivajući se na priziv savjesti.

Uz to svi kršćani su dužni *svim zakonitim sredstvima nastaviti borbu da im se omogući etički prihvatljiva alternativa cijepljenja*. To je posebno važno u našem vremenu koje gubi osjećaj za grijeh i banalizira pobačaj.

Tolerirati sporna cjepiva ili ih čak preporučivati u ime brige za zdravlje drugih a zaboravljati na obranu života nerođenih, veliki je grijeh propusta kojega se kršćani trebaju kloniti. (Isto, 26)

2. RAZUM – BIOMEDICINSKE ZNANOSTI I ZDRAVSTVENA STRUKA

Razum u «pandemijskom» vremenu

U ovom «pandemijskom» vremenu često se može čuti da trebamo imati povjerenja u znanost i zdravstvenu struku (ali i u svijet medija, politike, farmaceutske industrije), i kao da nam se sugerira da isključimo razum i slijepo se predamo, gotovo naivno, ljudima koji se bave znanošću, posebno biomedicinskim znanostima, bez ikakvog propitivanja ili provjere!

Taj poziv na bezuvjetno povjerenje u zdravstvenu struku i u znanstvenike, imao bi možda neki smisao, da živimo npr. u svijetu prije istočnoga grijeha, ali opet, i tada bi to bilo upitno, jer razum kao Božji dar treba koristiti, a ne ga zakopati u zemlju, kao zli sluga iz Evanđelja svoj talent. U medicini je poznato i uvažava se oduvijek pravilo drugog mišljenja. Zašto se danas agresivno nameće jedno mišljenje i sputava svako kritičko promišljanje i provjeravanje?

Znakovi (ne)vjerodostojnosti biomedicinskih znanosti i zdravstva

Koliko su u našem životu važni znakovi – istinske ljubavi, prihvaćanja, opraštanja, prijateljstva, i mnogi drugi – jer po znakovima se usmjeravamo i iščitavamo stvarnost koju ne vidimo.

Kao što u crkvenim odgojnim ustanovama odgojitelji otkrivaju pokazuje li osoba znakove Božjega poziva i pomažu odgajaniku u prihvaćanju i razvijanju istoga, kao što vjernici traže od svojih pastira znakove vjerodostojne svetosti i ljubavi, da bi im mogli povjeriti svoje osobne probleme, svoje duše, a pastiri im bili na oduševljenje, ohrabrenje, poticaj i izgradnju, i da uzmognu odlučnije prionuti uz evanđeoski nauk, tako je i na drugim područjima života: obiteljskog, profesionalnog i stručnog! To isto očekujemo od drugih i drugi od nas – znakove vjerodostojnosti: muž od žene i obratno, djeca i roditelji jedni od drugih, i tako redom.

Očekujemo i tražimo znakove koji nas upućuju, poučavaju i vode k istini i povjerenju, te nam pomažu u ispravnom djelovanju, ljubavi prema Bogu, prema sebi i prema bližnjemu. Gospodin Isus u Evanđelju opominjući nas poziva da učimo čitati znakove. Tako na jednom mjestu kaže: "Uvečer govorite: `Bit će vedro, nebo se žari.` `Danas će nevrijeme, nebo se tamno zacrvenjelo.` Lice neba znadete rasuditi, a znakove vremena ne znate. (Mt 16,2-3).

Razumom u današnjem svijetu otkrivamo, pogotovo na području biomedicinskih znanosti, zdravstva, farmaceutske industrije, medija i politike, uz one dobre, još više znakove koji su zabrinjavajući, znakove koji u nama bude zdravu sumnju i nepovjerenje. To su znakovi koji pokazuju da u tim područjima ljudskoga djelovanja ima mnogo propusta, nenamjernih i (zlo)namjernih.

Čitanje znakova

Zato danas na poseban način trebamo znati čitati znakove, znakove vjerodostojnosti i znakove nevjerodostojnosti, koji pozivaju na opravdani oprez i zdravu sumnju. Primjećujemo ih najčešće putem službenih medija, na primjeru određenih globalizacijskih tijekova i istaknutih ličnosti u politici, gospodarstvu i u društvu, na različitim odgovornim položajima.

Sažimajući, mnogi se predstavljaju kao filantropi, dobrotvori, da sve čine zbog očuvanja i zaštite zdravlja i života ljudi od Covida-19, a paralelno, zbiva se na čitavom svijetu nepregledno zatiranje života, od abortusa do eutanazije, te promicanje perverzija i nemoralna svake vrste, a oni uglavnom ne čine ništa i šute, ili pak govore, ali odobravajući takva zla!

Gospodin Isus lijepo je rekao: «Dakle, po plodovima ćete ih njihovim prepoznati!» (Mt 7,20)

Znakovi u biomedicinskim znanostima i u zdravstvu koji pozivaju na oprez!

Postoji čitav niz znakova koji pobuđuju zdravu sumnju i potiču na opravdani oprez, u sadašnjem stanju pandemije bolesti Covid-19, na području biomedicinskih znanosti i zdravstva, a to su:

1. Potpuni izostanak znanstvenih rasprava, dijaloga i dijaloškog propitivanja modela za rješavanje pandemije. Nema otvorenog dijaloga, rasprava i slobodnog sučeljavanja različitih mišljenja i pogleda na Covid-19 (koji bi se odvijao na seminarima, simpozijima, tribinama, ali i u medijskim kućama, pogotovo sekularnim i većini crkvenih: novine, TV, internet portali, radio postaje) kako u Crkvi, tako i u društvu. *Taj dijalog, što je začuđujuće, nedostaje pogotovo u znanstvenoj i stručnoj zajednici*, u kojoj se može osjetiti zatvorenost prema znanstvenicima i stručnjacima, koji misle drugačije i čiji se stručni pogledi i klinička iskustva ne poklapaju s onima «većine», ili sa «službenim izjavama znanstvenih institucija ili opet različitih komora stručnjaka», koje, ili šute, ili su svojim bezuvjetnim, uniformnim stavom ili izjavama zatvorile mogućnost slobodnog istupa, koji će odmah biti popraćen prijetnjom sankcija, zbog povrede kodeksa časti ili «(u)zbunjivanja javnosti».

2. Ugroženost slobode govora – progon, prijetnje i zastrašivanje neistomišljenika koji progovore, ili njihovo smjenjivanje – drugim riječima, nameće se jednoulje i «službena istina»,

3. Podijeljenost u znanstvenoj i stručnoj zajednici – ima uvažениh znanstvenika i stručnjaka u domovini i svijetu koji misle drugačije, koji imaju valjane argumente. Sama činjenica podijeljenosti pokazuje da znanstvena i stručna zajednica nema toliko pouzdan odgovor, što pogotovo dobiva na težini, kada se samo jedan odgovor nameće kao službena istina, bez ravnopravnog uvažavanja druge strane, koja se potiskuje, ucjenjuje ili zastrašuje,

4. Atmosfera straha ili pritiska u znanstvenim i strukovnim ustanovama,

5. Neuvažavanje znanstvenih radova koji upućuju na postojanje dugotrajnog imuniteta po preboljenju, na rizik i nuspojave cijepljenja, i pogotovo masovnog cijepljenja,

6. Neuvažavanje mnogih pozitivnih kliničkih iskustava, kliničkih ispitivanja i studija u korištenju prenamijenjenih lijekova («repurposed drugs») u liječenju Covid-19, pogotovo u ranom liječenju,

7. Nestručno, manjkavo prikazivanje i neuvažavanje klasičnih postulata imunologije (prirodni imunitet, humoralni – serologija, i stanični imunitet) u određivanju mjera za sprečavanje širenja zaraze – za uvođenje i opravdavanje kovid potvrda, opravdavanje potrebe cijepljenja i sl.

8. Nekritičko slijedenje i nametanje odozgo smjernica i protokola liječenja, bez slobode odgovorne inovacije, utemeljene na kliničkom iskustvu i znanju,

9. (Prešutno) uvjerenje da je istina na strani većine, a ne na strani koja ima razložne i snažne argumente,

10. **Marginaliziranje znanstvenika i stručnjaka** koji zastupaju drugačije mišljenje. Kod nas u RH tim su na poseban način pogođeni: akademik Krešimir Pavelić, prof. dr. sci. Gordan Lauc, prof. dr. sci. Tomislav Domazet Lošo, prof. dr. sci. Valerije Vrček, dr. med. Lidija Gajski, dr. sci. Srećko Sladoljev, akademik Goran Radman, kao i grupa liječnika protiv kojih se vodi stegovni postupak od strane Hrvatske liječničke komore.

Tako u svakoj zemlji svijeta postoji određena hrabra manjina koja ima drugačije mišljenje, snažne argumente na kojima ih temelji, ali nisu prihvaćeni kao ozbiljni sugovornici od «većine», neki od njih su i kažnjeni zbog svojih istupa, optuženi da krivo govore, smijenjeni sa svojih odgovornih položaja, ili im se time prijetilo.

11. **Primjer marginaliziranja na svjetskoj razini: dr. Robert Malone**, jedan je od najpoznatijih zastupnika drugačijeg mišljenja. Njemu se dogodilo ono što baca veliku sumnju na vjerodostojnost znanosti, struke. Naime, kao začetnik mRNA tehnologije i vrsni znalac, virolog, nedavno je blokiran na Twitteru, i na internetu je etiketiran kao širitelj neprovjerenih informacija i uzročnik masovne psihoze. Dr. Robert Malone, začetnik tehnologije mRNA cjepiva, javno iznosi podatke koji dovode u pitanje pouzdanost rada regulatornih tijela i njihove kontrole nad puštanjem cjepiva na tržište, čime se opravdano postavlja pitanje: Donose li tako važne odluke o odobrenju cjepiva neovisni stručnjaci ili ljudi koje plaća farmaceutska industrija? *Jesu li uslijed toga cjepiva za COVID-19 veliki eksperiment na ljudima?* Tko će odgovarati?

12. **O medicinskim i zdravstvenim temama često ne govore stručne osobe**, npr. u Stožeru civilne zaštite RH.

Zaključak o vjerodostojnosti biomedicinskih znanosti i zdravstvenog sustava

Možemo li se onda nakon svega navedenog odlučiti na bezrezervno povjerenje? – sasvim je legitimno pitanje, a odgovor se «nameće» sam po sebi!

«STATUS PRAESENS»

BIOMEDICINSKA ZNANOST – CJEPIVA PROTIV COVID-19, KLINIČKA IMUNOLOGIJA I RANO LIJEČENJE

Kakvo je sadašnje stanje znanstvenih činjenica i postulata o cjepivima protiv Covid-19?

Koja je cjelovita provjerena znanstvena istina o cjepivima i liječenju bolesti Covid-19?

Istina o cjepivima i liječenju bolesti Covid-19, koju ne možemo kao cjelovitu naći u «srednjostrujaškim» medijima te u izvješćima, na službenim web stranicama i u javnim stavovima predstavnika službene medicine jest sljedeća:

Znanstvene činjenice o mRNA i vektorskim cjepivima

- smanjuju hospitalizacije i smrtnost

- ne sprječavaju zaražavanje niti daljnje širenje virusa
- mogu doprinijeti povećanim mutacijama virusa
- mogu izazvati kratkoročne nuspojave, uključujući smrt - učestalost ne znamo
- moguće dugoročne nuspojave – ne znamo

**Postupanje utemeljeno na znanosti bilo bi sljedeće
(no “službena” ga tijela ne prihvaćaju):**

- započeti vrlo rano liječenje, (ako zanemarimo ivermektin), budesonidu i fluvoksaminu se ne može osporiti djelotvornost u sprječavanju težih oblika bolesti
- provjeriti protutijela (serologija) i staničnu imunost
- nikako ne cijepiti one koji su preboljeli te imaju protutijela odnosno stanični imunitet
- nikako ne cijepiti djecu i mlade
- poticati (ali ne nametati ili prisiljavati) starije, ugrožene ljude da se cijepe,
- prednost dati klasičnim inaktiviranim cjepivima jer stvaraju cjelovitiji (širi) i jači imunitet.

Napomena: S obzirom na preglednost članka nismo navodili reference, ali iza donesenih tvrdnji stoji popis literature koja se po potrebi može navesti.

Zaključak: razum – znanost – struka

Temeljno pravo svakog čovjeka je da može koristiti svoj razum. Kao vjernici vjerujemo da ga je Bog stvorio i da smo upravo po njemu i po svojoj slobodnoj volji najviše slika Božja. U ozračju straha od pandemije dovedeni smo u stanje da je postalo prijeporno uopće postavljati pitanja i nepoželjno je misliti svojom glavom. Puno je lakše jedonostavno poslušati i činiti ono što ti se kaže, no to nije bolje niti to Bog želi.

Nismo stvoreni da budemo bezumne životinje, nego razumni ljudi, i štoviše, slobodna djeca Božja. Pavao poručuje Solunjanima: «Sve provjeravajte: dobro zadržite» (1 Sol 5, 21). Pavao ovdje ne kaže delegirajte nekoga tko će misliti za vas, a vi isključite mozak. Dužnost nam je misliti svojom glavom bez obzira koliko to nekad bilo zahtjevno. Bog nas neće pitati što su ti drugi govorili, nego jesi li koristio svoj razum, odnosno jesi li ispravno rasuđivao na osnovi dostupnih informacija.

U ovom slučaju, kad se uz to radi o pitanju zdravlja, svećenici, bez obzira na službu koju obnašaju u Crkvi, ne mogu pojedinu osobu zamijeniti u razmišljanju i razlučivanju jer oni nisu stručnjaci za medicinu i javno zdravstvo nego za moral i vjeru. Na tom području treba slijediti znalce u skladu s autonomijom svjetovnih stvarnosti. Nitko ne smije pristati na medijsko zaglupljivanje. Presudni trebaju biti argumenti – provjerljivi i dokazivi. Katolik laik ima pravo ne samo misliti drugačije u vremenitim stvarima nego i ispravljati ili podučavati klerike u vezi njih. (*Isto*, str. 81-82)

Nekritično prihvaćanje donesenih mjera za suzbijanje korona virusa, bilo odobravanjem bilo gromoglasnom šutnjom kada je potrebno govoriti, od strane crkvenih pastira je neprilično a za mnoge vjernike i bolno. (*Isto*, str. 82)

Načelo kršćanskog razlučivanja koje se pripisuje svetom Augustinu veli: *In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas*, što znači: „*U bitnome jedinstvo, u dvojbenim sloboda, a u svemu ljubav.*”

Kod mjera i stvorene psihoze za suzbijanje ovoga virusa radi se i više nego o dvojbenim stvarima. Dakle u ovom slučaju je poželjan argumentirani pluralizam i dijalog kako bi se što prije došlo do pravih rješenja. (*Isto*, str. 82)

PRIMJER KAMO VODI SLIJEPA VJERA, BEZ PROVJERE, U ZNANOST I ZNANSTVENE AUTORITETE

Kao dodatak donosimo izvrstan uvodnik u tekst s naslovom *Kako su mediji veličali šarlatana regenerativne medicine* autorice, gospođe *Mie Elez*, na stranici www.liberal.hr, kao primjer kamo vodi slijepa vjera, bez provjere, u znanost i znanstvene autoritete.

«Povijest je učiteljica života, a ljudi su često nezainteresirani učenici koji odbijaju usvojiti vrijedne lekcije. Da je ciklička, uočilo se još u antici, no evo, na koncu 2021. godine mnogi i dalje ne vide ponavljajuće uzorke; stoga smo i danas, po tko zna koji put, na dionici vremena u kojima se medijske izjave, *religijski pristup znanosti i autoritet* ne dovode u pitanje. Štoviše, s obzirom da je čovjek prije svega društveno biće, *nitko ne želi biti jedan od onih koji propitkuju popularna mišljenja* i time se – *podsjecajući se da ne valja svemu slijepo vjerovati, bez provjere i nužnog zahtjeva za transparentnošću*, kao i da je na čelu svake spoznaje čovjek koji je uvijek potencijalno koruptivan – *odmetnuti u nepoželjne društvene redove*.

U današnjem kontekstu tu skupinu čine takozvani antivakseri, koji odbijaju na agresivne pozive medija pohrliti "na pravu stranu", ogorčeni i nepovjerljivi cenzurom nepodobnih mišljenja, te bonus-činjenicom *da ih na isto pozivaju znanstvenici i mainstream promicatelji znanstvenog autoriteta čiji su argumenti daleko od stručnih, s obzirom da je riječ o fizičarima, novinarima, političarima...*

Priklanjanje nestručnim stavovima iznimno je opasno i bezglavo, no ništa bolje nije ni neupitno kimanje glavom u znak slaganja sa stručnjacima koji se često ne mogu ni usuglasiti sa samima sobom i koji su, kao što je i ranije rečeno, na koncu samo ljudi. I upravo zato što je čovjek samo čovjek – podložan utjecajima, potplativ, gladan ugleda, društvene validacije i moći, motiviran vlastitim interesima, kvarljiv – mnogi biraju biti liberali koji vjeruju provjerljivim činjenicama, vodeći se već viđenim primjerima iz ljudske prošlosti, čiji su ishodi mogli biti uvelike bolji da nismo iz srama i straha, bez puno pitanja odlučili pojesti ono što nam se sa svih strana servira na žlicu.

Ostavimo sadašnjost, ipak, na trenutak sa strane i prisjetimo se slučaja iz "davne" 2011., odnosno otkrića nove tehnologije koja je naočigled trebala zauvijek promijeniti svijet, revolucionarnim otvaranjem puta ka novoj eri regenerativne medicine.

Sjetimo se i ljudi diljem Zemlje koji su se, prije desetak godina, *gorko razočarali povjerenjem danim u ruke svjetski poznatog, iznimno uglednog "celebrity znanstvenika", kirurga Paola Macchiarinija, talijanskog inovatora, liječnika, sveučilišnog profesora i istraživača regenerativne medicine*, kasnije upamćenog kao jednog od najvećih svjetskih šarlatana.

I najvažnije od svega, *ne zaboravimo na medijske salve pohvala istom "stručnjaku" i samouvjerenе, opasne tvrdnje novinara da od postupka presadnje sintetičkog organa ovog velebnog stručnjaka nema nikakve opasnosti*, popraćene svesrdnim preporukama za djecu kojoj se ne može naći odgovarajući donor.»

Čitav članak možete pročitati ovdje:

<https://www.liberal.hr/paolo-macchiarini-znanost-medicina-mediji-942>

3. VOLJA – SLOBODA IZBORA – ODLUKA

Dar slobodne volje

Slobodna volja, uz razum, jest ono po čemu smo najviše slika Božja.

Nakon što smo se dobro informirali o cjepivima, njihovoj moralnoj okaljanosti, crkvenim uvjetima za njihovu moralnu prihvatljivost, rizicima i koristima cijepjenja, tada po daru kreposti razboritosti, odvagujemo argumente za i protiv te donosimo odluku koja omogućava ostvarenje najvećega dobra za nas i za naše bližnje.

Odluka o cijepjenju treba biti osobna

Naš cilj je dobro i dužni smo opredijeliti se za ono što smo sigurni da nam donosi više koristi nego štete, imajući pred sobom sve kratkoročne i dugoročne posljedice.

Odluka bi trebala biti uvijek osobna i ne može biti ista za sve jer se uzimaju u obzir različita stanja i okolnosti. Stoga, ako bi neki pojedinac bio dužan cijepiti se, to ne vrijedi za druge koji se ne nalaze u njegovoj situaciji, a nikako to ne može biti obveza za sve.

Svaki pojedinac ima odgovornost prema savjesti te moralnim i vjerskim načelima. U svemu što govori ili čini, čovjek mora vjerno slijediti ono što zna da je ispravno i istinito (čudoredna kakvoća). Po sudu vlastite savjesti čovjek razabire i prihvaća zapovijedi Božjeg zakona... (KKC, br. 1777).

Prisila na cijepjenje i predstavnici vlasti

Ne podvrći se cijepjenju je dopušteno i službeni predstavnici vlasti nemaju pravo takvima nametati osjećaj krivice ili, još gore, vršiti bilo kakvu izravnu ili neizravnu prinudu nego su im dužni podastrijeti sve objektivne prednosti i mane. Svatko ima pravo i na priziv savjesti kod

moralno okaljanih cjepiva preko pobačaja. Protivno je ljudskom dostojanstvu odreći se svoga razuma a grijeh je ići protiv svoje savjesti.

Etika nije moguća bez slobode. Zato španjolski bioetičar A. Polaino Lorente kaže: „Bez slobode ne može biti kreposti a bez kreposti čovjek se ne može samoodređivati i poboljšavati, jednako kao što bez slobode ne bi se mogao niti samoodrediti da čini zlo.“¹ Sloboda je jedan od najvećih darova koje smo primili od Boga i zato se svim dopuštenim sredstvima moramo za nju boriti i po cijenu najvećih žrtvi. U protivnom postat ćemo moderni robovi i ugroziti spasenje svoje duše. (*Isto*, str. 95)

ZAKLJUČAK

Umjesto zaključka, kao sintezu svih koraka u ovome članku, a to su koraci: katoličke vjere, razuma i slobodne volje; koji nas nepogrešivo vode do ispravne odluke, čiji glavni cilj jest i uvijek bi trebao biti – očuvanje duhovnog i tjelesnog života svakog čovjeka, njegovog dostojanstva i istinske slobode kao djeteta Božjeg, kao i zaštita dostojanstva tijela pokojnih, donosimo uvijek aktualnu pjesmu našeg poznatog hrvatskog pjesnika Ivana Gundulića:

HIMNA SLOBODI

*„ O liepa, o draga, o slatka slobodo,
dar u kôm sva blaga višnji nam Bog je dô,
uzroče istini od naše sve slave,
uresu jedini od ove Dubrave,
sva srebra, sva zlata, svi ljudcki životi
ne mogu bit plata tvôj čistoj lipoti!“*

Fr. Nikola Leopold Noso, svećenik i dr. med.

¹ Aquilino Polaino-Lorente, „La Ética como propuesta, pretensión y proyecto“, u: Aquilino Polaino-Lorente (ur.), *Manual de Bioética general*, Rialp, Madrid, 1994.²,154.